

Tjóðskapur og tjóðskapur valdast . . .

Fá hugtök og kenslumakt eru so misbrúkt sum hugfangið:

tjóðskapur - tjóðskaparkenslan.

Í seinni slóggja vit tey herviligaustu dæmi um, hvussu kapitalurin hevur dugað at brúkt tjóðerni, nasjonalismu, sum hevuðskraftarorðið í síni eggjan til kriggj og kriggsdubban, sum hava fyllt stórkapitalistanna lummur. Meðan teir stórlatandi inter-nasjonalu — bit merki í inter-nasjonalu! — stórkapitalistar við nasjonalistiskum reppi og frasum á munni, í bløðum og á talara-pallum eggja til at halda á í kriggsorkuni, suffa milliónurnar av menniskjum annaðhvørt á kriggsvali ella undir knógvandi kriggsskattum. Hesi kriggs- og kriggsdubbingarbelmennini eiga ikki ein sannan flógvan blóðs-dropa fyri fólk og føðilandi — tey oysa pening, súgva peninga-rúgvurnar til sín úr øllum verðins hornum. Og tey blunka ikki við at selja teirra føðilandi til mót-støðumenninar, bert hesir bjóða teim nóg mikið av gullinum, quði teirra aftur fyri.

Uppskotið hjá tí seinasta for-sætisráðherra í Fraklandi, Blum, um at socialisera alla framleiðslu av kriggsdubbing motti tí so herviliga mótstøðu hjá tí inter-nasjonal kapitalinum, ið aftaná eitt ár eisini fekk skúgvad Blum av pallinum. Blum og allir jøvnaðarmenn siggja bjart og týðiligt, at fyrr enn tað eydnast at skúgva teir internasjonala kriggsspeku-lantarnar út, burtur frá allari framleiðslu av kriggsvápnum, fyrr verður eigin vón fyri friði á jorðini.

Tjóðskaparkenslan, nasjonalism-an, í klørnum á imperialistiskum kriggsóðum monnum, er eitt hitt herviliga her á foldum.

Í kjalarvatninum á hesi nasjonalit isveipaðu imperialismu fylgja milliónur av ólukkum og sundur-trøðkaðum mannalívum — beina-ræðsherurin stigur fram fyri sjónina og sendir ein kaldan gjóstur, ið fer at beini og mergi.

Og søgan og lívið sýnir okkum ein flokk av monnum, ið eru bergtiknir av tjóðskaparkensluni sum teirri rúndandi máktini, ið kann hera ættina og teir sjálvar í ljósið sum »hetjurnar og stór-mennini«, ið øll tjóðin eigir at falla til kníggja fyri og bera á lógnum og tilbíðja. Ta lagnu, ið teir ognarleysu og til ógíftu bundnu húsakallarnir freistaðu, kærdu hesar hetjur og stórmenni seg aldri um — og á hesum er einki blett nú á døgum. Nasjonal-ismen hjá teim stavar frá og botnar í hugskotinum um eina »særmerkta tjóð« við teim ein-støku á sólarisðuni og fjældini í skugganum. Og hann, ið heitir sær at mæla fyri eini umskipan her, fær av at vita. Í stríðnum fyri hesari umskipan:

at hin ognarleysi og veruliga fosturlandsleysi fær fæst undir fótin, kemur at sita við egðið borð á egnari grund við kúgv og væl føddum húski.

Undir hesum stríði kenst tað eins og tjóðskaparhetjurnar lána burtur til einans seg og rikidæmi sitt og eyð sína at verja. Tá fer tað vera harvið, hvussu Føroy-ingar í Føroyum liva!

Øðrvisi er tjóðskaparkenslan, ið er bergtikin av at veita fólk og landi sínum alt, sum sær og kennur eina livsuppgávu í at reisa hvønn einstakan landsins íbúgvana til ein frian og mergj-aðan landsmann, ið av sonnum kennir, at lívið unti honum sama heimarætt og lívsrætt í landinum, og tað áður einans unti teim einstøku.

Føroyum alt, og Føroyingum øllum Føroyar!

Tað er holl tjóðskaparkensla og kletturin, hvará ungu Føroyar eiga at byggja.

„Dagblaðið“ og diktaturið.

Tað undraði ongan at siggja, hvussu »Dagblaðið« er farið at heiðra diktaturið og rakka niður á demokratið. »Dimmalætting« gevur »Dagblaðnum« ikki stórt eftir.

Fyrst hevði »Dagblaðið« eina gløðandi grein fyri nazistunum í Týsklandi, hvari tað samstundis heglar niður á demokratið. Síðan hevur tað kunngjørt eina grein av einum norskum fazisti, sum ger Franco til verjara av øllum tí, sum aðalt og gott er. Hin spanska stjórnin fær bæði lísið og áskrivad fyri syndir, ið stjórnarfloksmennirnir skulu hava gjørt. Ikki eitt orð um hin herviliga harðskap og myrðan og oyðan av Francos soldátum! Tað verður alt stungið undir beinkin.

Sannleikin er tað mótsetta: Meðan Franco hevur útruddað — uttan orð ella eið — hvønn mótstøðumann, hann hevur fingið fatur á, hevur Valencistjórnin kunngjørt sínum soldátum, at tað førir deyðsstraff við sær, um tað verður uppdagað, at teir hava rænt ella lopið á verjuleys.

Stuttir 2½ sekundir.

Eg siggi í »Dimmalætting« at dómarnir í kappdróðrinum á Ólavsøku nú eru vorðnir ívaleyss greiðir yvir, hvor ið vann av teim nýggju tiggjumannaforun-um. So var ikki, tá ið bátarnir hildu yvir markalínjuna. Tá visti tann eini dómarnir, naviga-sjónarskúlastjórnin, einki avger-andi at svara, fyrr enn hann hevði talað við ein annan mann (startarin!)

Undarligt er, at navigasjónar-lærarin ikki skuldi duga at av-gera, hvor ið skjótastur var, tá ið munurin nú skal vera heilir 2½ sekundir.

Hvussu langt rennur ein kapp-róðurs bátur í 2½ sekund? Men tað vera langt frá eini bátslongd? Men tað vita allir, ið stóðu á málunum at tilfikir

munur var ikki. Flestir ynsktu Suðuroyingum til lukku við sigrinum.

Vit hava grund til at spyrja, hvussu tað nú kunna vera 2½ sekundir millum Havnarbátin og Tvøroyrabátin, tá ið ein dómari ikki í avgerðarløtuni kundi avgera, hvor ið munin hevði.

Ólavsøkugestur.

Vit hitta J. P. í Dali, naviga-sjónarskúlastjóra og spurdu hann, hvussu var vorðið við hesum, og hann svarar:

— Eg havi øll árin verið dómari við kappdróðurin; men í ár hevði eg biðið meg frítíkan — eg var ikki dómari. Tá ród-urin skuldi byrja, bar eg »kon-trolurini« oman og visti dóm-arunum, hvussu tey verða nýtt. Síðani stóð eg við málið — fyrri fyrstu ferð sum vanligur áskoð-ari. Tað var ikki mín sak at gera av, hvortjir bátar, ið vunu, men kortini stóð eg við uri minum í bondini. Eg eri fulltú greiður yvir, at Tvørabáturin lá um bógbekk á Havnarbátinum, tá teir komu á mál. Men av-gerðin lá hjá dómarnum og ikki hjá mær.

Svomið frá Økrum til bryggjuna í Vági.

Seinasta sunnudag svam ein genta úr Vági, Maria Jacob-sen, frá Økrum til bryggjuna í Vági — eitt strekki uppá einar 2 fjórðingar.

Hon var frísk sum fiskurin, tá ið hon tók seg upp á bryggj-una, og helt seg til, um tað skuldi verið, at svomið aftur til Akkrar við tað sama.

12 ára fongsul.

Nazistarnir, ið gjordu bumbu-alentatið á heim verjuministarans Alsing Andersen, eru átaladr eftir einum lógarpargrefi, ið ásetur ein straff uppá 12 ára fongsul.

Stauning statsministari brotið beinið og farin á sjúkrahús, haðani lækn- arnir halda, hann ikki kann sleppa út aftur fyrr enn um 5-6 vikur.

Stauning statsministari kom til skaða týsdagin í vikuni. Hann var so óheppin at stíga skeivt á ein stein, gleið og breyt annað beinið omanfyri okklaknútin.

Hann varð sjálvandi borin á hospital við tað sama. Bein-brotið er ringt, særliga tá ið statsministari jú er ein gamal maður.

Statsministarin hevur ynskt at verða fluttur til eitt sjúkrahús í Keypmannahavn.

AKTIESELSKABET FØROYA BANKI

Hovedkontor:
THORSHAVN

Stiftet 1906.

Afdeling:
TRANGISVAAG

AKTIEKAPITAL OG RESERVER KR. 900.000.

Bankforretninger af enhver Art udføres.

Kontortid 11—3. Lørdag 11—2.

BRUG KUN FÆRØSK MARGARINE
VITA NR. 1.
VITAMINISERET
FÆRØSK PRODUKT FINT PRODUKT

Tíðindi.

Sum bløðini eisini hava greitt frá fekk Hovsbáturin »Njarð-lingur« 281 Lstr. ta seinastu ferðina, hann seldi. Hann hevur nú gjørt 4 túrir í ár og fingið tilsamans 1398 Lstr. ella 0. u. 31.000 krónur.

»Silversprau« hevur gjørt 3 túrir og fingið tilsamans 1136 Lstr.

At væl meira verður í part við hesum forum enn við teim, ið veida til saltfisk, er einki at ívast í. Hovdu vit verið so hepnir at fingið meira kvota fyri ferskum fiski, so fleiri før-kundu fingist til hesa veiðu.

Tann, sum seinasta sunnudag um kl. 4 seinra partin kom inn til Vágs og sá mann og kvinnu av húsi á kaiuni og ein hóp av bátunum á fjørðinum, hugsaði annaðhvørt, at grind var har inni, ella at ein vantlukka var hend; men brátt hoyrdist hurra-røpini hvøll um langar leiðir, og tað var ikki so logið; í har svam ein 19 ára gomul genta, Maria Jacobsen av Glyvrum.

Hon hevði svomið líka av Økrum og kom á land á kaiuni í Vági. Menn meta hesa leið at vera 0. u. 3½ km. Hetta má sigast at vera væl svomið — einans við bringusvimjing og ongatið at hvíla. Hon gekk læt-liga beint aftaná svimjingina langan veg til húsar, so lítið sást til móði á henni. Hon heldur eisini, at hon kann svimja eina longri leið enn hesa.

Higartil hevur gingið frálíka væl við hvalaveiðuni í Lopra, men beint nú er mjørki lagstur yvir oyggjarnar — um ljóst er áti á sjónum, er ikki gott at vita.

Tað er gleðiligt, at slíkar fyri-tøkur kunna trivast í landi okkara, særliga tá tað er føroyskur-peningur, ið arbeiðt verður við.

Útiróðurin var góður herfyri, men nú her einki til. Trolarnir hava óivað gjørt enda á øllum. Teir fylktust saman bæði á Dalagrynnuni og sunnan Sann-biarstein. Annars siga menn, at tað gjarna er eitt slýni í um-ólavsøkuleitið; men meining-s-

Minnist til

at vit hava gott og nosligt lambskjót. Eisini hava vit skinsakjot.

Kjetid verður goymt í kellarumi.

Vit senda tað um allan býin eins og allar matvorur, sum vit hava.

Ringið telefon 47, 48 & 133.

S M Æ R A N

leyst er, at einku verjuskip sæst her um leið.

Úr Grønlandi frættist um sera góðan fiskiskap. Hevði nú góður prísur fingist fyri fiskin. Fyri heimafólkið hevði tað verið betri, ífall veiðan kom heim til Fø-royar at virka til klipplisk; men tað er nokk óráð, meðan viður-skiftini í Spaniu eru so sum nú.

J. H. D.

Spania.

Nú helmaði í við Madrid. Franco hevði her ríkið saman alt tað fólk og nýtti ól kriggs-amboð, sum hann kundi for-svara at taka frá øðrum víg-støðum. Nú skuldi fólkaflokkurin dvína! Hovudsstaðurin skuldi takast, kosta hvat tað vildi!

Men mótstøðan var harðari, enn Franco hevði ventað. — Stundum gingu Francomennir fram fyri so aftur í næstu at-logu at verða noyddir at víkja líka nógv og stundum meira. Tá hesin ræðuligi bardagi, ið vardi í vikuvís, leyk, hovdu fólkafloksmenn tikið seg 12 km fram á eini breidd uppá 16 km. Teir hava longu bygt sterkar verjustoðir á hesum nýtikna strekki.

Í hesum ólopi vórðu 20.000 uppreisnarmenn dripnir. Fólkaflokkurin tók 2000 fangar.

Í universitetsbýnum verða upp-